

KELEMEN JÁNOS

Laudatio

Dantétól Crocéig: a nyolcvanéves Kaposi Márton

A *Dante Füzetek* jelen számát a kiváló dantistának, Kaposi Mártonnak ajánljuk 80. születésnapja alkalmából. Az itt következő tanulmányok azoknak az előadásoknak az alapján készültek, melyek 2016. május 27.-án, a Magyar Dantisztikai Társaság által Kaposi Márton tiszteletére rendezett, „Dantétól Crocéig” című konferencián hangzottak el.

Kaposi Márton, aki a Szegedi Tudományegyetemen magyar-olasz szakos, az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen pedig filozófiai végzettséget szerzett, egész életét az egyetemi oktatásnak és a kutatásnak szentelte. Hosszú ideig működött a Szegedi Egyetem Filozófiai Tanszékén és az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Filozófiai Intézetében, ahol még ma is ad órákat.

Nemzedékek sorának adta tovább a filozófia és a filológia műveléséhez szükséges ismereteket, és sokakban keltette fel a tudomány iránti szenvedélyt. Akik az elmúlt évtizedekben tanítványai lehettek, ahogyan annak idején e sorok írója is, megcsodálhatták széleskörű műveltségét, és eltanulhatták tőle az igényt a pontos és korrekt értékítéletek iránt.

Kutatásainak középpontjában a filozófia és az esztétika, illetve a magyar és az olasz irodalom története áll. E területeket kezdetektől fogva szoros összefüggésben műveli, úgyhogy elmondható: filozófusnak kiváló italianista, italianistának pedig kiváló filozófus. Bár más kérdések mellett a modern filozófia kontinentális áramlataival is sokat foglalkozott, életművének jelentős részét azok a művei

alkotják, melyeket Dantétól Crocéig az olasz filozófiai és esztétikai gondolkodás történetének szentelt. Ezen belül Dante, Machiavelli és Croce jelenti a súlypontot, de a humanizmus és a reneszánsz filozófia tanulmányozása terén is jelentőset alkotott.

Kaposi Márton munkásságának egyik fontos mozzanata a recepció-kutatás és ezzel összefüggésben az olasz filozófia eredményeinek magyarországi, illetve a magyar tudományos eredmények olaszországi megismertetése. Ahogyan például Croce filozófiáját, esztétikáját és intuíció-elméletét kevésbé ismernénk az ő monográfiái és a crocei szellemfilozófiát bemutató, általa szerkesztett antológia nélkül, ugyanúgy az ő alapos ismertető cikkei és közvetítő tevékenysége nélkül a magyar Dante-stúdiumokra is kevesebb figyelmet fordítanának az olasz kutatók. A magyarországi Machiavelli-recepciót feldolgozó impozáns monográfiája pedig, melyből szinte egyetlen elérhető adat sem hiányzik, egyenesen mintaképe a teljességre törekvő és minden tekintetben megbízható filológiai munkának.

A magyar dantisták, italianisták és a humanista filozófiai tradíciót képviselők tábora ebből az alkalomból egyik mesterét köszönti Kaposi Mártonban.